

РОЗДІЛ УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України

№ 146 (646) • Середа, 4 серпня 1993 року • Ціна 40 крб.

У СЕРПНІ ЖИТТЯ КИЯН ПОСОЛОДШАЄ ВДВІЧІ

Замість звичного бже одного, по два кілограми цукру вийшов видасти їм цього місяця града державністравної стайки Косівський, перш ніж вийдуть з Японії, де, зокрема, біляме у святкуванні 1200-річчя порівненого з Києвом міста Кіото.

Цифри і факти

Нам би вистояти осінь та зиму протриматися

Якщо розподілити продовольство державних ресурсів серед населення України, то виходить, що на місяць на одну людину припадає: 1,9 кілограма м'яса і м'ясопродуктів, 1,4 кілограма цукру, 14,6 кілограма молока і молокопродуктів, 7 штук яєць, 0,22 кілограма олії, 11,2 кілограма хліба і хлібопродуктів. На те, що становить з продовольчими товарами скоро поліпшиться, розраховувати, напевне, не варто. А вже в другому півріччі до державного фонду надійде лише близько 555 тисяч тонн м'яса, що на 25 відсотків менше від запланованого, а недопостачання молока і молокопродуктів становитиме близько 32 відсотків. Як писав російський поет Некрасов, «кушай, Заїка, торо, молока уж нет».

На думку міністра Мінсільгоспрому Юрія Караська, «значні ускладнення в організації постачання населенню найважливіших продуктів харчування виникли внаслідок місцевого егоїзму. Так, наприклад, Запорізька область, виконавши план постачання м'яса за 5 місяців лише на 7 відсотків, зумила використати його з власного ринкового фонду на 88 відсотків. Херсонська область — відповіло на 36 і 80 відсотків».

Більш «апетитна» перспектива чекає на нас наступного року. Виробництво зернових культур заплановано довести до 44 мільйонів тонн (це 108,9 відсотка до показника 1992 року), цукрових буряків — теж до 44 мільйонів тонн (126,2), олійних культур — до 3 мільйонів тонн (129,4), овочів-бажанних культур — до 7,3 мільйона тонн (131,4 відсотка). Проте і в майбутньому не обійдемося без проблем — виробництво і закупівля продукції тваринництва становитимуть у 1994 році на 7-10 відсотків менше порівняно з 1992 роком. Шоправда, це поки що прогнози. Як буде насправді, покаже час. Нам же осінь вистояти та зиму протриматися...

Олександр
ВИНОКУРОВ

Абзац з листа

Чимало людей вітають за передачу всієї імелі у приватну власність громадян. Важливо, що це був би безпечний крок для держави. У приватну власність потрібно передати лише половину придатної для сільського господарства землі, а другу — обов'язково залишити в власності держави.

Розвиток ВАДРЕДІНОЇ, пенсіонер.

Язупинці
Вінницької області.

Будемо з бутербродами

Для недопущення перебоїв у постачанні населення м'ясом і маслом у четвертому кварталі нинішнього і першому кварталі наступного року Кабінет Міністрів розпорядився закласти в державний резерв у липні — вересні додатково 30 тисяч тонн м'яса і 25 тисяч тонн масла.

бювства минулої неділі В. Полянська і А. Корсєцького. Таку заміну зробив керівник прес-центру тимчасової адміністрації Північної Осетії Ю. Рубельський. На його думку, заява, зроблена до завершення слідства, про винність осітців чи інших національностей будуть лише казіншотом подальшого загострення ситуації у північнокавказькому регіоні, призведе до нових жертв.

Цитата дня

«Дуже важливо збільшити експорт сировинно-перероблених країн і колишнього СРСР у західні держави, відкрити для них західні ринки. Багато обмежень в цьому питанні має бути знято. Без цього немає майбутнього для процесу перетворення і розвитку у країнах, що стали на шлях ринкових реформ».

М.Саргсинаєлі,
аіде-президент
Європейського банку
реконструкції і розвитку.

«Еврейские вести» — у світовому каталозі

«Еврейские вести» — додаток до газети «Голос України» — перш за національних видань нашої країни включений до найбільшого у світі каталога газет і журналів «Венне медия 1993». В трьох томах каталога, виданого відомою англійською компанією «Венне бізнес інформейшн», міститься інформація про шість тисяч газет і десять тисяч журналів з 225 країн світу. В спеціальному розділі знаходимо дані про єврейські засоби масової інформації, серед яких і газета євреїв України «Еврейские вести».

Включення газети до престижного міжнародного каталога, вважає прес-служба Єврейської ради України, допоможе значно розширити коло її читачів за кордоном.

Продиктовано в номер

Уперше в історії

свого існування НАТО готується до прямого втручання у збройний конфлікт. Про це стало відомо після багатогодинних дискусій на сесії Ради Північноатлантичного союзу, яка завершалася в Брюсселі.

Учасні для преси генеральний секретар НАТО М.Вернер наголосив, що це військово-політична організація підтримує переговорний процес. Женеві з метою справедливого мирного процесу встановлення бойового конфлікту. Водночас, повідомив він, НАТО розпочало негайну підготовку для заведення ударів з повітря по позиціях боснійських сербів, якщо ті продовжуватимуть блокаду Сараєва. При цьому, за словами М. Вернера, будь-які воєнні акції НАТО здійснюватимуться лише з дозволу РБ ООН і у відповідності до резолюції ОБ'єднаних Націй.

Обережно зі словами!

Цілком вигаданим і пересладним є твердження про причетність Ігнатуша або осини до

Пам'ять закликає нас бути пильними

Заву з приводу останніх подій у Криму, і зокрема у Севастополі, прийняло Міністерство внутрішніх справ України. Воно каже, що особливого напруження ці події набули 24 липня під час проведення на площі Нахімова у Севастополі санкціонованого мітингу, організованого так званою Російською народною Радою м. Севастополя а особі її лідера Круткова, Серова, Бистрікова та інших.

(Залиється на 2-й стор.).

Репліка

Що винен — оддати повинен

Страховий бізнес, нікому ним займатися «з голоною», приносить непоганий зиск. Особливо тоді, коли компанії анулюють гарантом платоспроможності займача, який бере а банку позичку. Бо за цю послугу «відстає» від кредитної суми не менше десяти відсотків і кладе на свій рахунок.

Але легко застрахувати фінансовий ризик на папері, — каже асистент голови правління «Градобанку» Володимир Вабич. — Набагато важче анізувати для денних страхування і гарантії банківські кредити своїх клієнтів, які стали неплатоспроможними.

Справді, страховики, як, до речі, й окремі клієнти банку, мали б дбати, щоб їхні бажанні збігалися з їхніми фінансовими можливостями. Бо інакше їхній ризик мезежу, нехай мені небажати, з авантюрою.

Свого часу більшостинська система ті колотили ці райони, як не справлялися з накиненими їм зверху «соціалістичними зобов'язаннями», заневолила на «чорну дошку». З відомими наслідками для боржників. Повертається сьогодні до такої форми «виховання», очевидно, немає сенсу. Та все ж таки у «Градобанку» небезпідставно вважають, що назвати тих, які потрапили до «чорного списку» злісних боржників, не завдасть, що банк і зробить найбільштим часом. Щоб клієнти знали, з ким мають справу.

Немає ті, які заборгували гроші банків і не поспішають їх відкупити, не дають про своє долі йти, як це заведено в бізнесовому світі? Немає?

Роман БАТРИЧ.

ПАМ'ЯТІ ЗАКЛІКАЄ НАС БУТИ ПИЛЬНИМИ

(Закличення).

Початок на 1-й сторі).

Спокинувшись на ідіотизм було перервано закликами Круглова та офіцера Чорноморського флоту Чеснокова, які рушили до причалу на зустріч із кароліними депутатами Верховної Ради РСФР. Пунктуальні Кароліни, Круглов, котрі, порушуючи міжнародне право, законодавство України, прибули на гарнизонну базу у Севастополі, привітали Кароліну, Круглова, Чеснокова, мітинг, підкреслилися в заяві, не звалиши на застереження міліції, винили не тільки адміністрацію, а й кримінальні порушення, зокрема блокування транспортної комунікації, закликали до дій, що загрожують громадській безпеці і безпеці громадян. Причому, МВС звернулося особисто до громадянина Севастополя Круглова, який 29 липня дізнався, що його спровокувати людей, являвся до силного тиску, пікетуючи

чи будинок міської держадміністрації. МВС відверто вказує, що лише державні війська не дозволять винити щодо цього громадянину законні санкції. Як не привели до МВС, зварювачів до таких співвітчизників, як О. Круглов, змушене заступити в і своїх колет у посольстві, вказуючи: «Чому міліція, виконуючи закони держави, охороняючи порядок у ній, стоїть на політичному, а не на юридичному ґрунті? Міліція змушена втрутитися в справу, яку за витримку, прийняв пошитою у дії критичній ситуації командуючого Чорноморським флотом адміралом Е. Балтійку, якого, до речі, міліція захистила від хуліганських вихваток мілітичних.

«Пам'яті закликає нас бути пильними, — вказується насамперед у зверненні, — але саме з такою протестів діями починали Сумгаїт, Фергана, Нагірний Карабах... А хто цього хоче?».

«СТАВЛЕННЯ АМЕРИКАНЦІВ ДО УКРАЇНИ ЗНАЧНО ПОКРАЩАЛИСЬ»

Про це заявив міністр оборони України Р. Морозов, відвідавши на пресконференції, присвяченій плідським візиту військової делегації України до США, військ, зокрема, сказав, що програма візиту виконано в повною обсязі.

Під час переговорів, провадних далі Р. Морозов, розглядали питання, пов'язані з обороною України й гарантіями її безпеки. Результатом цих переговорів стало підписання міністрами оборони двох держав меморандуму про взаєморозуміння та співробітництво в галузі оборони. Цей документ, за словами Р. Морозова, має величезне розвинути двосторонні відносини в практичній площині. Сторони також досягли домовленості про створення

спільних роюючих груп, які з серпня почнуть діяти в Києві та Вашингтоні. Членів цих груп вивчатимуть умови будівництва збройних сил двох держав, а також запропонують оптимальні напрямки реформування та розвитку.

Щодо ратифікації договору СНО, — міністр оорони України сказав, що це питання йшлося в держдепартаменті США. Але військова делегація України розуміє, що лише її питання, які були в її компетенції. Що стосується власне процесу розроблення, то його вже розпочато в Україні, й буде здійснено в найближчому майбутньому етапі буде знято 10 бойових ракет і 60 ядерних босголов.

Володимир ТЕТЕРУК.

ЕКОНОМІКА ДІЄТЬСЯ ПОЛІТИКУ

Ряд політичних партій України виступив з заявами, які викликали дискусію економічної ситуації в Україні, вимагають від Президента, Верховної Ради, уряду енергійних дій щодо дальшого розвитку ринкових відносин. Зокрема, Демократична партія України, Ліберально-демократична партія, Народна партія, Народна Рада, Червоної Раді, Партія демократичного відродження, Соціал-демократична партія, Християнсько-демократична партія, Українська республіканська партія та інші у спільній заяві вимагають прийняти законодавчі акти, які забезпечують б становлення ринку асепі в Україні, розпочати цілісний приватизацію, зорієнтовану позитивно політиці держав на розширення базису економіки й сприяючи розвитку підприємництва; розділити монетарну й фінансову політику держав; розробити й здійснити антиінфляційну політику; знизити ціни, зробити ринкову заробітну плату; відмовитися від державної підтримки інфляційних виробів; розвинути й здійснити широкомасштабну програму зайнятості шляхом організації громадських робіт, переважно в Україні.

Політикомомітет партії Трудовий конгрес України, об'єднуючи свій зваз на керівних органах Вілорусі, РСФР, України про невиконанні зобов'язань по розширенню економічної інтеграції та опублікований проект договору про

утворення економічного союзу країн СНД, закликає: ТКУ передовсім, що можна очікувати й повинна вестися, лише на доброму договорі про утворення економічного союзу країн СНД. Пільня в дію, хоча й не додалося розглядати зайв у керівників урядів Вілорусії, Російської Федерації і України. Укладання ж договору між країнами СНД, тому жінки й лише підтрима авторитет України як одного з ініціаторів утворення економічного союзу, стимулює небажане протистояння і негативно впливає на ситуацію.

Проект є калівою з нормативних актів Європейського союзу і не враховує специфічних особливостей економічного розвитку країн колишнього СРСР, тому жінки й України. Мабуть на узаконеності процесу становлення економічного суверенітету та власної державності, від державного союзу СРСР до національної, економічної та політичної консолідації країн держав.

Ліше після цього та збереженої інтеграції — такою і лише такою може бути філософія утвердження нових принципів з урахуванням реалій у зазначеному документі. Іншими словами, неможливість ефективної інтеграції без розкозів економічної автономії економіки України. З огляду на це, на даному етапі суспільного розвитку може йти мова лише про таку економічну інтеграцію, що підтримкою кожного з суб'єктів і всіма своїми структурами спрямовувалась би на

утвердження в кожній з держав перш за все на національній суверенітет. Потрібно зрозуміти, що без завершення процесу формування цілісної в усьому обсязі відповідної державної національної економічної системи, завершення процесу формування національного ринку інтеграції в більшості аспектів міждержавної структури є марним прагненням.

З іншого боку, проект економічної інтеграції може отримати нашу підтримку лише за умови симетричності його побудови — рівності прав кожної із сторін. Вихідною ланкою такої інтеграції має стати утвердження нового на функціонуванні національних грошових одиниць міждержавної валютної угоди. Концепція такої угоди, яка базується на запровадженні наднаціональної розрахункової одиниці, розроблена в державній ТФУ.

Абсолютно нецитується в теза про неіридитишність членства країн-учасниць в інших економічних союзах і об'єднаннях. Така норма суверенітету не лише корисним інтересам України, а й існуючим практиці сучасних міждержавних відносин.

Виходячи із принципової позиції партії на здійснення ліній з економічної суверенітету, політикомітет ТКУ звертається до різних політичних сил держав зосередити свої зусилля на внесенні конструктивного вклада в усаконалення опублікованого проекту.

Нехай іше «походять»

Незаважаю на те, що російські рублі вилуку 1961 — 1992 роки вже не є офіційними грошми в самій Росії, національні банки Азербайджану, Вірменії, Молдови та Придністров'я, враховуючи нестачу готівки, вирішили де

що продовжити життя папірця у своїх державах. В Азербайджані це міський використовувати купюри від 1 до 10 рублів, а в Придністров'ї рублі приймаються лише від своїх громадян.

ЧИНОВНИК, ВР-ЗЙДЕ ВНА ЗАОЯ ПРО РАДІВОВОГО АСТЯ

Розпорядження НБУ має всі ознаки документа держотного дії. У нас, на жаль, чимало розпоряджень набирають чинності «завжди» чеслом. Так і телеграма НБУ, підписана його головою Віктором Ющенком аж 21 липня, регламентує діяльність членів комісії з питань, пов'язаних з 3-лишнім. Отже, документ не тільки не правомочний, а навіть не зареєстрований у Міністерстві України згідно з Указом Президента № 493/92 від 3 жовтня 1992 року.

На перший погляд, розпорядження НБУ приділяються турботою про стримання інфляційних процесів, ефективності адміністративної кредитної емсії. А насправді цей захід призведе лише до посилення адміністративного тиску з боку НБУ на інших платіжної кризи в сфері виробництва, а отже, і до згорання ділової активності. Це до очевидного посилення суми приросту кредитних вкладень 10 відсотками тоді, коли темп інфляції за останні 4 місяці сягнув 1000 відсотків, а ціни на матеріали і сировину зросли майже втричі.

Те саме можна сказати і про обмеження маржі для комерційних банків, що вводяться самостійно. За комісійних 5 відсотків жоден банк не зможе вижити, не кажучи вже про потреби його розвитку, технічного оснащення, будівництва. Таке обмеження

Національний банк України видає розпорядження про обмеження первинної кредитної емсії. Комерційні банки у липні — серпні видаватимуть кредити клієнтам на загальну суму лише на 10 відсотків, яка перевищує суму кредитів, наданих у попередньому місяці.

Тимчасово вільні власні номіти комерційні банки можуть використовувати понад активні ліміти лише для кредитування закупівель наліво-настижних матеріалів, витрат на збирання врожаю тощо. Причому з цього разі комерційний банк має попереджати свій дії з НБУ.

Наш Національний банк забороняє видавати.

могло б бути зрозуміле за умови, що НБУ поставив собі за мету розвинути повсюди комерційних банків, але ж натомість ми щодень чуємо заклики до невідомості створення банківської системи України, розвитку широкого мережі фінансових установ, за існування яких ми змушені платити податки, а на останньому місці в світі. У найгіршому ставі опинилися молоді, ще немішані і комерційні банки, які не проконсують й року. Замість дозволу розширювати діяльність і зростати, їм нав'язано, що їм приваловіло, надання вибір: або розвинути, або швидко відкрити обійти тимовим структурами.

На порушення з боку суб'єктів господарської діяльності штрафів і розпорядження НБУ про заборону видавати кредити на споживання підприємствам, що мають чинності, не викликає. Як домірно контролювати наявність

Є й така думка...

валюти на руках своїх клієнтів банк практично не може: по-перше, це не його функція; по-друге, для контролю банку треба мати найменше власний загін податкової поліції; і, по-третє, заборона призводить лише до зловживань, вивантаження банків в стану справ і до хазяйничества.

До речі, розпорядження Національного банку загальною метою й призначе до номіналізації банківської діяльності багато кредитів комерційні банки видаватимуть за поточнимі з обласними управліннями Національного банку, місцевими адміністраціями, а також чим більше чиновників буде в ланцюжку обслуговування.

Тому, на мою думку, потрібно було б сфатувати що

теперу м'як бодий змінили денні найбільш обізнані люди. Втім, я маю сумніви, що це станеся. Останнім часом особливо різко виражена адміністративного впливу в фінансовій сфері.

Ось свій приклад. Нещодавно мені потрапила до рук проект Указу Президента України, який змінює регулювання, так от, цим проектом передбачено «надати КМ України за погодженням з Національним банком...» установлення офіційних обмінних курсів української національної валюти до іноземних валют, а також до внутрішнього валютного курсу.

Наслідком такої політики, на думку наших експертів, стане повне банкрутство і непродуктивності України як держави на зовнішніх валютних ринках.

Втім, проект Указу ще не підписано. Але від такої спроби адміністративно вплинути на фінансову систему України не мені серйозного загрозою.

Польовий стан _____

**ДОРОГА ЛОЖКА
ДО ОБІДУ**

Усі категорії жинарів втворювати-
муть зарнон. Але люди боються, що
воно влетить їм у гарну колійку,
адже за зарно доведеться сплатувати
високий прибутковий податок. Напера-
вдні жина Кабінет міністрів обіцяв
схвистувати його, щоб хоч цим полегшити
долю селян. Але косівця вже минула
екватор, а хліборобам ніхто не кидав
«прятаного круга», що може пригасити
їхній ентузіазм.

«НЕ СТРЕЛЯЙТЕ — МИ СВОЇ»

Полтавський область.

Продиктовано
в номер

Якщо це — відторгнення?

Не встигла наша газета повідомити про фiasco з референдумом у Павлограді, щоби обійшлося за 40 мільйонів карбованців, як у сусідньому шахтарському місті західного Донбасу Першотравневську пробили аналогічний, свій. Знову з'ясували ставлення виборців до місцевих депутатів їхнього ватажка, як тіло жадали гірники-страйкери. Але тут скористалися зі свого права ще менше внесених до списків — лише близько двадцяти відсотків.

Нічого не навчили, отже, першотравневці не тільки гірські досвід розривання сусідів-павлоградців, а й жовтвидачі, які ще раніше перші в Дніпропетровській області безрезультатно влаштували місцевий референдум по довірі «домашній» владі. То ж чи не пора плутичати урок й дещо інакше: звелися нанівеч будь-які надії на Ради, обрані за творчарних часів, і просто треба давно влаштовувати нові вибори, а не мочити голови людям їхнім же коштом?

Зростає рідня Ужгорода

Обласний центр Закарпаття до нещодавня мав сім закордонних міст-потратимів: у Словаччині, Угорщині, Німеччині та США. Днями «рідню» Ужгорода поповнило невеличке містечко Гукерсфорт, що майже в передмісті Відня (Австрія). Колись воно було частиною «столиці». Але згодом добилось «незалежності» і отримало відповідний статус.

Гості подарували ужгородцям верб свого міста, виконаний з горби, віддавали пам'ятні куточки обласного центру, взяли участь у відкритті меморіальної дошки відомому закарпатському художнику Альберту Ерделі.

«ПЕРЕВОРОТ» З ТОЧКИ ЗОРУ ЗАКОНУ

Учора в футбольному клубі «Динамо» (Київ) відбулася прес-конференція за участю президента ФК Б.Везерхого, віце-президента В.Березюка і представника міжнародної юридичної фірми А.Гала. Вперше за останні дні учасники прес-конференції, інформуючи журналістів про нові події, пов'язані з відомим «переворотом», керувалися не емоціями (цілком зрозумілими і законними в подібній ситуації), а розгорнули мовою закону і права. Тому найчастіше доводилося вступати в діалог з представниками преси саме А.Гала.

Відповідаючи на запитання, він посилався на документи і відповідні параграфи чинного законодавства. На запитання, на сьогоднішній день чітко визначено можна відповісти на рад прийнятих питань, що ставлять критичні над

«і» на цьому етапі конфлікту. АТ не надляється правотворчим ФК «Динамо». Існують незаперечні факти порушень, припинення при створенні реєстрації Акціонерного товариства. Журналістам було розумішено спірні моменти у питанні про належність спортивних боків, центрального павільйону стадіону «Динамо» та інших об'єктів, господаря яких вважає себе футбольний клуб, і «Динамо» («Динамо»). Факт передачі цих споруд свого часу футбольному клубу не викликає сумнівів. Але пошук обидві сторони й по сьогодні не можуть дійти згоди, проблема мусить вирішуватися у встановленому законом порядку чи в твердіх позиціях і керівництва футбольного клубу, і А.Гала.

Не вдаючись у деталі, скажемо, що керівництво ФК «Динамо» наділа не мене намірів

Юсєй

Вінок пам'яті з «найріднішого краю»

1 серпня минули 80 років з дня смерті Лесі Українки

У листі до матері О. П. Косач (Олени Півдикі) Лесі Українки писала: «Найрідніший рідний край для мене — Волинська». Велика сподівалася, аби право на такі слова. Саме на Волині, у ставровині Лупцьку, в 1880 році Лесю написала свій перший поетичний твір — «Надія».

З раннього дитинства малесю Лесю навчили сповідувати право на такі слова. І їм названо місцевий парк — улюблене місце ай-ай-ай.

Ось уже другий рік володарі акцій одержують тут стільки прибутку до 20 процентів номіналу. Така форма господарювання має свої. У минулому році прибуток заводу зросли на 80 процентів, причому не за рахунок підвищення ціни на продукцію, а в результаті збільшення її випуску. А продукція заводу — кулявки авіаційної користувачів чималою потужністю. Нещодавно «Ортехніка» стала одним з засновників

Гутини вежами, на березі Стурпи любляла спостерігати сватів: гуляючи міською мовою, захоплювалася пейзажами про Волинську, слава того Карелюка. В Лупцьку й досі зберігаються будівля, де протягом 1879-1880 і 1890-1891 років жила Леся Українка.

На Волині свято бережуть пам'яті про Лесю Українку. І їм названо місцевий парк — улюблене місце ай-ай-ай.

Фотофакт

Світлина укрїнсько-німецько-швейцарського підприємства, що збудовано в Волині на потужний завод, модернізує та обробляє, налагодили ритмічній поставці сирибни.

Коротко

Московський банк порушує наші закони

Згідно з розпорядженням Національного банку України удвоєно діяльність Запорізького представництва потужного комерційного банку «Менатен». Йому пред'явлено претензії у зв'язку з порушенням Закону України «Про банки і банківську діяльність». Клієнтам «Менатену» в Запоріжжя рекомендовано знайти надійніші.

Олександр МИХАЙЛЮТА.

Пригрілися

Чернігівський провід Руху ознайомив голову обласної Ради Олександра Ісенюка з протестом, у якому висловлено стурбованість діяльністю райради, що сприяють ві-

продження КІУ. У багатьох районах реєстрація членів КПРС, райпартконференції комуністів айдаються у приміщеннях Рад.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Кашировський став кримчанином

Анатолій Кашировський, котрий свого часу амбу широкою популярністю у лікуванні «від усіх хвороб», став кримчанином, прибувши на півострів прекрасний особняк. Проте житиме тут не часо. Його знову запрошують до США, Польщі, Чехії і, за словами самого Кашировського, — 270 міст СНД.

Олександр ПІЛАТ.

Ситуація

чення на капітальний місток коринтського димавіа О.Ісенюка. Спровадують або підтверджувати виведені тут факти також, судили з усього, належить судовим інстанціям.

А тим часом футбольний клуб «Динамо» (Київ) продовжує свою діяльність. Останні події змусили його прискорити процес законного акціонування клубу. 6 міська пропозицій на участь у наступному акціонуванні від ряду відомих і шановних фірм і організацій. Президент клубу В.Везерхого сказав, що такі пропозиції виходять також з-за кордону. Викрадено протилежне становище, ідея акціонування поділовому, без кваліфікації реалізується в клубі. Причому, знову ж таки за словами В.Везерхого, дери для можливих акціонерів закликають відкликати будь-які пропозиції від серйозних партнерів.

Офіційно

Ціни на хліб буде вирівняно

Представник Президента України в Чернівецькій області Іван Гватилич видав розпорядження, яким регулюється порядок реалізації хліба та хлібоблудочних виробів.

Спричинене не тим, що в різних регіонах. Вуковичи через енергетичні транспортні витрати вартість цієї продукції формують по-різному, що й обурює споживачів. Ця різниця дуже істотно, особливо в гірських районах. Щоб перерізати її, вирішено створити фонд вирівнювання ціни на хліб. Для цього відкривають спеціальні банківські рахунки. Кошти фонду формуватимуться з відрядувань хлібопекарських та хлібопереробних підприємств, які відпускають хлібопродукцію вартістю, що нижче від середньобласної роздрібною ціни. Сюди вноситимуть добровільні внески підприємств та організацій, надходження з бюджету й позабюджетних фондів. Кошти фонду стабілізації збільшуються від сплати податків та інших зборів.

Перший внесок на цю справу зробила обласна друкарська у розмірі 60 мільйонів карбованців.

Василь БАБУХ.

Чернівці.

Почім референдум?

Громадянам України навряд чи вдасться 26 вересня висловити ставлення до Президента і Верховної Ради. На першому ж засіданні Центральної комісії з всеукраїнського референдуму, яке відбулося 29 липня, поставили під сумнів сама можливість його проведення. Це пов'язано з тим, що Верховна Рада не визначила зміст і форму бюлетенів. До того ж вона не прийняла рішення про фінансування цієї акції. За підписами на перше липня референдум мав коштувати 2,1 мільярд карбованців. Графічний термін для вирішення цього кола питань — 10 серпня.

Рух-ПРЕС.

Кримінальна
хроніка

Злодії комп'ютеризуються

З апартаментах калушського конеру «Хлорвілль» викрадено чотири імпортні комп'ютери. Спеціалісти ситуації поділяють в тому, що в руки злодіїв разом з дорогим обладнанням потрапили й важливі інформація, яка становить комерційну таємницю.

Дирекція конеру заявила про крадіжку в органи міліції та Службу безпеки, сподіваючись, що вони повернуть пропавші. Про всяк випадок не забула звернутися й до цивільного населення з конкретним закликом: того, хто наведе на слід злодіїв, чекає мільйон карбованців винагороди.

Василь БАБІ.

Івано-Франківська область.

Україна й Росія мають у чорноморському просторі життєво важливі інтереси. Головним мотивом української сторони є швидке забезпечення обороноздатності своєї держави і позбавлення односторонньої залежності від Москви. До того ж численний флот потрібен Україні і з суто економічних причин. Крім можливого продажу кораблів третім країнам й економічній користі використання окремих баз і доків, теперішня ситуація штовхає Україну до господарської експлуатації деяких азовських човнів, наприклад, з малою посяркою.

Із зрозумілих причин Україна сьогодні не може думати про якусь випадкову сутячку з Росією, від якої досі багато в чому залежить. За словами командувача українських ВМС Бориса Кошляка, командувачия придале уяву намерів власним проблемам, «жодні конфронтаційні питання його не цікавлять. Іде про якусь угоду, про прийняття власної частини флоту, який потрібен Україні, бо вона є великою морською державою».

Гортаючи зарубіжну пресу РІВНОВАГА В РЕГІОНІ КРАЩА ЗА ВІЙНУ

Газета «Ческі Денік», що виходить у Празі, опублікувала статтю з приводу проблеми розподілу Чорноморського флоту.

Президенти Росії й України у червні ч.п. після тривалих переговорів домовилися про розподіл флоту. Реакція командувача російських збройних сил та деяких політиків від самого початку була негативна. Командувач Чорноморського флоту Балтин, мабуть, не бере до уваги розпаду СРСР, коли проголошує, що очуваючись розподілу матиме для флоту «судові наслідки», і додає: «Життєво необхідне створення нових підрозділів, в не розділення кораблів». Батько російських ракетів Бойко, який, як видно, не працює, переконує, що розподіл СРСР був в історії складної суперечки лише коротким епізодом. У цих

висловлюваннях відзначають загальноприйнятні російські уявлення про стратегію щодо колишніх союзних республік, що їх називають «близьким зарубіжжям». Політичне використання їхньої економічної залежності від Москви, що останнім часом, наприклад, найбільше відчула Естонія, повинне й надалі підтримуватися безкомуністичною військовою силою у цій сфері.

Висновки поглядів російської опозиції та виконавчої влади на чолі з Президентом Єльциним полягає, мабуть, тільки в тому, що опозиція недооцінює можливостей економічного тиску і одностороннього переваги військової

точці зору. Єльцин, навпаки, швидко навчився використовувати по черзі одні і другі з військових і дипломатичних засобів. Росія не одержуватиме економічного зиску. Розподіл флоту, що очікується (так само, як очікується замирення ракет у руках України), в очках російської опозиції передуватиме жодній можливості «поступку». Во України зможе в майбутньому стати такою сильною, що істотно впливатиме на політику Єльцина.

Згідно з угодами, розподіл флоту має відбуватися до 1995 року. Захід, і Чеська республіка також, мусив був би до цього ставитися прихильно. Військове послаблення східної супердержави і утворення нової сили, що ускладняє, але й можливо змінює курсу Москві й шлях на Захід, в нашім найважливішому зацікавленні. Звичайно, за умов, що такий розвиток у європейській частині колишньої СРСР призведе до установлення нової регіональної рівноваги, в не до війни.

Знаємо, зрозумійте. Це вже було. Півно створювати незалежну Україну. А якщо під суверенітетом ви розумієте захист російських шків, ізоляцію російських республік, присягання українських офіцерів силі, на вірність Україні, то, буде певно, флот постам, постам, і деякі військові частини, підніматися дододатково. Що що ж це незалежні держави? Що вона ж?

Павел Жирновський, який читав лекції на його заняттях. Він з нього, власне, як і в тих військових, у котрих незалежна Україна зустріла інтерес. Він дав кілька авторитарів, сказав, що скоріше за друга його книга «Останній шкідник на шляху», зручно встановити в «Мерседесі» і найду до провідника.

Василь ЖУВІНСЬКИЙ
Сорфі

Експрес-інформація

Бомбити чи ні — вирішувати генсеку

Згоду передачі сил ООН у колишній Югославії позиції сербських формувань на стратегічно важливий військовий поблизу Сараєва дав лідер боснійських сербів Р. Караджич. Це рішення було оголошено під час мирних переговорів у Женеві. Напередодні мусульманські представники погрозували нехтувати переговорний процес, якщо сербські формування не залишать заgradoї вистоти.

Не поспішайте за «російським грати»

Щіпліною заявою про ратифікацію угоди про вступ Молдови до СНД, про яку представники опозиційних партій республіки — Народного фронту, Демократичної партії праці, з'їзду інтелігенції та інших. Як відомо, даними у Кишиневі розпочала роботу наднаціональна сесія молдовського парламенту, одним із пунктів порядку денного якої є ратифікація заgradoї угоди. У зв'язі з цим, йдеться про те, що «мінерські сили у вичиному законодавчому органі комагаються стигнути Молдову до нової імперії і попит у зняття її з зони впливу Росії». Депутати від опозиції закликають колеги не припустити ганебного акта позбавлення республіки незалежності.

Не було б поступу, та війна допомогла

Без зобов'язання поновити процес близькохидний мирний процес заступили парламент і араби Президент Єгипту Х. Мубарак і держсекретар США У. Крістофер. Виступаючи на прес-конференції після переговорів з єгипетським керівництвом, американські дипломати оголосили сподівання, що трігні події останніх днів на півноч Ізраїльською кордоні нададуть супротивним сторонам, як важливо досягти поступу у переговорному процесі. Х. Мубарак, у свою чергу, заявив, що не бачить сьогодні проблем з поновленням переговорів щодо близькохидного мирного врегулювання. Полядка У. Крістофера країнами Близького Сходу триває. З Єгипту він вирушив до Ізраїлю.

Освіта як гуманітарна допомога

Близько мільйона підручників мовою фарсі планує надіслати до Таджикистану Міністерство освіти Ірану. Іранський уряд також має намір відкрити школи у кількох середньовісних республіках та Афганістані. Вчителі цих країн прослухають спеціальні курси в іранських коледжах.

Океан таємниці збереже

Під час запуску з авіабаз Ванденберг у штаті Каліфорнія (США) відбунула американська ракета-носій «Титан-ІV». За повідомленням представника ВПС Сполучених Штатів, ракета мала вивести на доповідний орбіту таємний вантаж, але відбунула за дві години після старту. Реакція на вилетів в Тихий океан. Ракета несли новітній американський супутник-шпигун «Лакросс».

Васесвітня щедрість

Про надання позики Республіці Білорусі з сумою в 8,3 мільйона доларів оголосив Васесвітний банк. Гроші підлягають заміненню бази економічних реформ у державі.

За повідомленнями наших власних кореспондентів і зарубіжних інформагентств.

«МИ З УКРАЇНЦЯМИ ОДИН НАРОД — РОСІЙСЬКИЙ»

Отакот!

Ні більше ні менше. Так заявив лідер ліберально-демократичної партії Росії Володимир Жириновський. Нисполало він перебував у Софії і проголошував «своєму апологістам, якщо вони не «свідомі» майже, заявивши, що «Через десять років Росія стане єдиною державою, через двадцять — Чехія буде німецькою», — сказав він. І новий перекладач геополітичної мапа майбутнього російського президента («Наша праця скористається із суверенітету цих державств») і своєю працею до мапи, — зазначив Жириновський болгарських журналістів. — Росія закликає мати волю, і я буду також), ваш кореспондент поставив йому три мільйони запитання.

— Нисполано Єльцин і Краччук домовилися розділити Чорноморський флот навпіл. Але ситуація там дуже складна. Ваш коментар?

— Щодо флоту, то справді. Його треба зупинити з спокій, щоб не було ескалации. Сьогодні ми не треба думати, бо в Україні немає майбутнього, власне, як і в Росії.

Вістки з діаспори

Найстаріший осередок у Великобританії

45 річчя свого заснування відзначає цього року британський осередок Спілки української мови (СУМ). Цей осередок нараховує близько 100 членів. Лондонські СУМ'яни беруть участь в європейських спорних таборах, у світових зустрічах Спілки української мови, організують літературні вечори, докладають за українськими могилами на Британських островах.

Проблеми україномовної освіти в Канаді

Уряди провінцій Канади певною мірою фінансово підтримують викладання української мови в державних школах певних провінцій, як Альберта, Саскачеван, Манітоба й Онтаріо.

Але кількості учнів невелика, тому, зазначає газета «Гомін України», українська громада мусить дбати про видання навчальних посібників для учнів (комерційні видавництва не беруться видавати матеріал такою малою кількістю), про розширення можливостей підготовки вчителів. На думку газети, в Канаді існує лише одна установа, яка може на професійному рівні координувати проекти викладання української мови. Це Центр освіти української мови при Канадському інституті українських студій Альбертського університету.

Будуть широко розповсюджені

У видавничій «Вествуд Прес» (США) вийшла книга під назвою «Розуміння й завоювання генцими» з двома статтями про Україну: доктор Джеймс Мейс висвітлює питання й наслідки голодомору 1933 року, який чинився згідно з сталінським планом «знищення української нації як політичний фактор і суспільний організм». Професор Ярослав Рудницький подає концепцію і дефініцію лінгвіди, тобто політику притикування Росією української мови. Значення обох статей у тому, що вони надруковані у міжнародному виданні англійською мовою й будуть широко розповсюджені в Америці, Канаді, Австралії та європейських країнах.

Фотофакт

Жіночий удар — невідворотний

Якщо для представників зовнішньої масової інформації світової наради, як то зустрічі лідерів країн «великої сімки», — справжній інформаційний хліб, то для спеленує держави-господарки форуму — додатковий головний біз. Безпека у сучасному світі лінується високою, і гарантувати її доводиться не лише з допомогою збройних чоловіків, а й тендітних жінок. У цьому є свій сенс, бо неже теоретик чекатиме від сукмірної секретарки такого професійного удару (НА ЗНІМКУ).

Готуючи чергову зустріч керівників семи індустріально найрозвиненіших держав світу, спеленуєж Японії викопали близько 800 агентів. Серед них багато представниць прекрасної статі. Потрібно мати вони готові завдати удару навіть звичайною текото для паперів.

Фото ІТАР-ТАРС.

КЛОНДАЙК ПІД КИЄВОМ

Копаж Михайла САЧКА.

ЕКОЛОГІЯ

Скожек цієї в цілому тридцятиріччя історії тягнеться з незабутніх застінків чиста. Змінялися політичні уподобання, леві акценти і голоні діючі особи. Але незмінним лишився принцип: хто платить, той і замовляє музику. Під «музику» звучить на тлі мальовничої природи Київської приміської курортної зони на замовлення можновладної еліти. Раніше — партійно-номенклатурної, тепер — підприємницької. Бо салі міста, як відомо, пустини не бувають.

Громадськість, що сподівалася на позитивні зміни, розчаровано констатує, що у прибережній водохоронній зоні Дніпра і Козини пасторальний пейзаж перетворюється на урбанізаційний, чарівний ландшафтський краєвид за сприяння місцевих адміністративних структур продовжує спотворюватися приватною забудовою. Вони гучно переорієнтовують і запобігують обслуговують нових замовників, лехуючи своїми обов'язками і доайр'ям тієї ж громадськості.

У цьому перевірцілися члени комісії, до якої увійшли працівники управління земельних ресурсів, архітекти та охороняє ландшафтного природного середовища Київської обласної держадміністрації. Комісія була створена для перевірки виконання аниме Земельного кодексу а селіщі Козин

Обухівського району. Перевірку спонукали і численні звернення місцевих жителів і каян, які не можуть миритися з відкритим свідомим нинішньої Колинської селіщної Ради народних депутатів аа чолі а М. Федоренком.

Виявилася, що виконком порушає не лише Земельний кодекс і відповідні розпорядження обласного керівництва, а й цілу низку природоохоронних, водохоронних, містобудівних нормативних документів. Наяртим і грошовитим лідром вітчизняного бізнесу земельні ділянки відкриті без належного оформлення документів і попереднього погодження з відповідними службами.

Наприклад, нісім ректорів сіновоїх кооператив імені Кабанця, розташованого у прибережній захисній смугі, до того ж у лісопарковому поасі, відкрито а постійне користування малому підприємству «Інтерюнтраст». Освоєння території розпочалося із самовільного зведення залізничного огорожу та монументальних дам. Судні ділячки «застовили» товариство а обмеженою відповідальністю «Тапримекс», фірма «Амрант-ГТД». Між дренажним каналом і водозахисною дамбою десять гектарів одержало мале підприємство «СТС».

Наслідують «передовий досвід» колєн-нікомісний діляч а Козині поспішють й інші місцеві керівники. Зокрема Підгірницька сілрада відкляла ділянки під індивідуальну забудову, скажімо так, окремим киякам. Хоча за матеріалами інвентаризації земель ці площі призначалися під розширення підсибних господарств місцевих жителів.

Неввний і досить прозорий

інтерес у підльовому розподілі земельних ділянок має танок Дніпровське басейнове водогосподарське об'єднання Держзодогоспу України, де начальником І. Гром, — голоний землеористувач у пій місцевості. Бо ж і йому підпадають чималі «краткі» концесійніського пирогов.

Зроумити підприємців — шукаючи «вільних» земель: вони асладують гроші у ядну «закупівлю» нерухомості. Але треба одити і дії тих, хто цією землею генділю. Не поумайте, що ми, боронь Боже, виступаємо проти розвитку індивідуального садінництва і городництва. Нехай процвітатиме і підприємництво. Але не має відбудуватися за законом, цивілізовано, а не за рахунок інших громадян і природи. Бо саме для збереження, одоаровлення доакляла «розчищення і благоустрою» Колинської, освещеної територією захисної смуги і навіть дотримання елементарної чистоти — ні у «дачниках», ні у місцевій владі коопатив асладують.

На думку членів комісії, шибровка підтримки керівників осіб селіщної і сільського масштату має зацикляти Обухівський районну державну адміністрацію, районуку Рату народних депутатів та підпорядковані їм компетентні служби. Своє слово мають сказати і обласні владні органи та відповідні державні адмінства. А поки стурбованість виявляють лише органи Мішприроди і а межах своєї думки обмежують повноваження, вимагають поклясти край півворенню Кочіч-Засири. Клоадайк для вирощування і безпринципних тичасових правителів від аваді.

Валентина ОКПНА,
Микола ПОЛКАРПОВ.

ГАЗОВА «ГЛОБОЛОМКА», або Нетрадиційний погляд на традиційні речі

«Затяжна нафтова криза ставить під загрозу саме існування нашої молододі держави». Таке песмістичне твердження сьогодні можна почути скрізь — від Верховної Ради до тракторного стану. Якщо в цьому році на тисемю 45 ділянок тити нафти — невинново, а якщо 15—17, ні обіцяє Росія, — тоді катастрофа, крах економіки і таке іще. Тому повідомлення заступника глави облдержадміністрації Валерія Кальчиного про те, що тільки переведення котельень, які працюють на рідкому паливі, на природний газ заощадить області 855 тисяч тонн цього енергоносія (а це а мільйонів гривень), стало мало не сенсационним. В савій лише Кіровограді! Тоді ж потрібні ам 46 мільйонів тонн нафти, щог значну частину її спалювати в печак? Адже же Менделєєв застерігав: палити нафтою — палити асигіаціями.

Нічого дивного немає в тому, що нафтова скрута боліче валдаріа і по сільському газоспоживачів. Адже на відміну від природного газу його скраплення рідким виробляють саме з палити волікнїх гроші — 190 доларів за тону, тоді ж природний значно дешевіший.

Проте, хоч як дивно, на Кіровоградщині прагнення заощаджувати рідке паливо ще дуже слабо підкріплюють на практиці. 3055 котельні працюють на ньому. І тільки 27 котельень переведені на природний газ. А цього ро-

ку заплановано переобладнати «аж» 13. І те тоді, коли майже половина з них розташована поблизу діючих газових мереж. Тож сенсативне сесіацією, а про ефективне використання наявних можливостей говорити, мабуть, передчасно.

Не можна сперечатися, що ця проблема не хвилює керівництво області. Її ділячі розглядали а 1991 році, про неї йшлося на медальній колегії при представникові Президента. Є навіть програма газифікації селі а переведення на природний газ промислових та комунальних сфер. Але факт залишається фактом. Рівень газифікації сільської місцевості тут утримі нижчий від республіканського. Прокладені мережі та автогазозаправні станції, по суті, «відпочивають», бо хіба можна говорити про іке нормальне завантаження, коли іке показник становить лише 11,4 відсотка? Тобто стоїть кілометрі труби спокійноно іржавіють а землі, від затрачених величезних коштів мало віддачі.

Тепер на Кіровоградщині знову амагаються прискорити переведення сільських споживачів на користування природним газом. Проте без особливих успіхів, хоча можливість тут значні. Тільки потенціал уже збудованих мереж дає змогу подати природний газ у 18 тисяч квартер і тлі самим шкоротити мстачу газу на селі. Особливо великий резерв мають Долинський, Компанієвський, Новгородківський, Олександрівський та Петрівський райони, проте не поспішають його використати. І, мабуть, не тільки їхня провиня а цьому.

Якщо взяти промисловість і комунальні котельні, тут основним камєнем спотикання стала відсутність потрібного обладнання. Років за два тому воно надходило з Прибалтики та Росії. Але розрив економічних зв'язків зробив свою справу: поставки звідти припинилися. Тепер українські підприємства намагаються винести того дефіциту, але відповілі обласні служби ніяк не знайшли тут дорозі.

Перешкодою газифікації в селі стала нестача коштів. Раніше розраховувалися коштоміа 46 окремих власників. Тепер ні тлі, ні тлі не під силу. Адже нім газифікація одного будинку коштує 400 тисяч карбованців. Звісно, далеко не кожний селянин а змозі купити увесь набір — плити, газове колонок, котел, батареї з трубами. Керівник державного підприємства «Кіровоградгаз» Анатолій Фабрика пропонує дешо спрощену схему: тичасово, до крашчїх часів, прокласти газ у сільській будинку, тільа для користування плитою. Але тут підстерігає велика небезпека. З гіркого досвіду знаємо: немає а нас нічого довготривалого, ніж тичасова споруда.

Більш прийнятними видаються намагаюся ас дешевіше матеріали і роботи з газифікації. За рахунок зменшення вартості цегли, газозащитного устаткування, яке почали вивантажувати заводи області. У такий спосіб можна ишкредити вельоно пісноті тичасові будівлі. Мабуть, все ж такі більш реальне запропоноване облдержадміністрацією: залучити до цього коштів,

що влуть у сільську місцевість на компенсацію затрати твердого палива. Замість тич двох тонн вугілля, — купує держава для опалення сільської хати, сплатити її власником частину затрати газифікації. Хоч ае за нашої інфляції цт голловолонка з непередбачуваною відподою.

Одне слово, проблем та проблем і нікуди від них не дітися. Треба ритувати хоч б тлі труб, що лежать у землі і можуть подавати газ. Для цього Кіровоградщині створили кілька спеціалізованих підприємств і ділянок, амагаються використати можливість сільськогосподарів. А на державному рівні, певне, треба було б подумати про використання альтернативних джерел енергії. Адже на Заході перевагу віддають електричному обігріванню приміщень, навіть стала випалюється переважно за допомогою електрики.

Ми, звісно, нажакані Чорнобильською аварією, але ж Франція виробляє на своїх АЕС удвічі більше електроенергії, ніж Україна, і не збирається на цьому зупинитися. У той же час лише на Кіровоградщині запаси урану такі, що вистачить на потреби а енергоносія для багатьох поколінь. Як же не кажу про можливість виробництва бензину, газоліну, мотиліа з оксидальніського бурого вугілля. То го не арише було б зайнятися уривним ребусом, аніж зацикляватися на газівий головоломі? Хоч і її треба розв'язувати якнайшвидше.

Микола ВОЛОК.

Кіровоград.

Відродження

Хор Світлани Фоміних

Цей колектив знають, люблять не тільки в Миколаєві, хоча тут розквітла його слава. Він здобув і міжнародне визнання.

ПІДНЯЛАСЯ завеса, на сцену стрімко виходить елегантна жінка у стрийській кофетній сукні, застигла на якусь мить перед хором, піднявши тендітну руку, — і до залу поливаються чудовий мелодія фольклорної композиції «Я, т. бори» Олександра Йосифука. Я не знаю, чи такою замислював її, композитор, але це, що подає слухачам «Хор Фоміних», є, глибоко переконалим, ще й самостійним музичним твором найвищого гатунку. Замість не просто зачарувати — повести, закрутити у якийсь надзвичайно казковий світ звуку, посеред якого забуваєш, що ти, де ти. Як ти, востаннє у себе мелодія, в якій спливає водночас неповторні народні наспіви, майстерно відтворені звуки «лавковинної природи».

А зтім, не встигаєш отримати — нові й нові твори, такі різні за своїми музично-змістовими та виразно-технічними характеристиками, але щоразу захоплюєш мелодією: «Перша дітвора» Л. Дячка і «Спірце» В. Беркальця, «Поєси» В. Зубицького і «Голоси Карпат» О. Таракішніної.

Культура: думка власкора ШЕДЕВРИ «ПЛИВУТЬ» ЗА КОРДОН

До Коломийського музею пошукового й гучульського мистецтва імені Йосафата Кобринського мене привела потреба агитувати інформаційну справу. Хотілося оглянути нові експозиції а його інтер'єр, пошукати на рукописах ліній неї, а також на таланті жінки. Але пригодилювали були слова заступника музею пані Романи Баран:

— За останні для роки запасники нашого музею не були поповнені жодним новим виробом. Не кажу вже про шедеври. Вони пропливають повз нас, осідаючи у приватних колекціях та музеях Сполучених Штатів Америки, Канади, Франції, Австралії.

— Чим це пояснити?

— Фінансовим убогством нашої культури. Музей доживає до статусу церковної мийи — не мають коштів на те, що на прикладі творів мистецтва, а й значущі-сінкі кантовирі їм тепер не по кишені. Якщо держава не відмовиться, не збільшить видатки на культуру, то її очікує духовне виродження.

Я маю нагоду на власні очі побачити, чому шедеври наших несправжніх майстрів опиняються в дальньому і близькому зарубіжжі. На базарі Косова, Вербовця, Рехова, де владає анідемія мистецького краму, з'являється новий тип пересування, які полюють за виробами, що становлять естетичну цінність. Торгують за валюту. Художники-прикладники, які ледве живлять під дощем державних майстерень, змушені збувати свою продукцію цим паразитичним на їхньому мистецтві ділкам. Радіють і з кількох «зелених» — з них мені загрожує подальше існування. Випинаються майже за безцінь варіанти рб, перекручують не мас проблем з її збуту. Тут уже він знаходить іноземців-посередників і потім вигідно перепродає купцове.

Останнім часом західні перекрутки почали обходити наших ділків. Вони вступа-

ють в контакти безпосередньо з риб'ярами, писакрами, гончарями, ткачами, мосьжаними і отоварюються напругу. Коштовні художні речі здають їм на західному ринку добрий зиск.

Але ці самі вигідні посередники в реалізації виробів образотворчого мистецтва могли б узяти на себе державу і класти до своєї кишені контовану валюту. Та розуму на це, як я відчув, бракує. Як рух не доводиться? Ні в Косові, ні в Вербовці, ні в Рехові не зуміли зробити конкуренції різним комбінаторам-пересуванням.

Скромну спробу протиставити цьому зробилю у Вербовці, що на Буковині. Тут майстри народного мистецтва об'єдналися в асоціацію, заснували свій магазин і в такий спосіб захищати себе від фінансових негараздів, дають відкоша ділкам з «чорного ринку».

Щось подібне намагається робити представники Корпусу миру, консультанти з питань економічного розвитку і приватизації Коломийської районної Ради народних депутатів пані Ені Ділен. Недавно вона влаштувала асильку аставку зразків виробів місцевих художників-прикладників і краці відібрала для демонстрації за кордоном з метою аналізування ринків збуту для них. Перші краці краших творів заздалеку цьому посередництву вдалося спродати через магазини Великобританії та США.

Словом, музею, то про поповнення їхніх мистецьких колекцій мусить потурбуватися насамперед Міністерство культури. Для цього треба створити власний валютний фонд. А поповнення його можна багатьма шляхами, у тому числі й централизованно реалізувати творчі майстри-прикладники через власну торговельну мережу.

Василь БАБУХ.

Івано-Франківська — Чернівецька області.

культури. Просто оте «Хор Фоміних» досить чітко і правдиво нагадує на державу депозитності колективу — багаторічне керівництво ним заслуженого працівника культури України, а тепер уже й лауреата Державної премії імені Т. Шевченка Світлана Фоміних. Після 1975 року молода викладачка культурологічного училища, що згодом стало державним училищем культури, створила хорівий колектив і відтоді веде його від твору до твору, від концерту до концерту, від успіху до успіху.

Так, хор давно переріс призначення тільки навчального творчого колективу. В його складі тепер не тільки студентки училища, а й працівники інших установ культури, співаки, фахівці зовнішніх зв'язків з іменем. Усіх їх — одобрених і заохочених у хорівий спів — збирала під своє крило Світлана Фоміних. Аби багато чого навчити, найдо-

дільніше та найпоширеніше розкрити їх можливості у виконавчій найкращій мистецтвості державного творчого колективу (а саме такі переважують у репертуарі хору). Ось думка з цього приводу кандидата мистецтвознавства Олександра Макаренка:

Світлана Григорівна виховує хориста з «безза-лежним» голосом, для якого чути авсамблемові шко-навства гуртяться на повному волюванні вокального патріоту. Кожен хориста майстерно володіє своїм голосом, тож може вести самостійну мелодичну лінію. У такий спосіб диригент до-даток поліфонічності, авсамблемові струнності, чистоти інтонаційності — злого ро-го, що й визначає притаманну капелі високу мис-тєвості хорону культуру.

«Хор Фоміних» знають, люблять не тільки в Миколаєві, хоча саме тут розквітла його слава. Він здобув і міжнародне визнання. Мав срібну медаль з Міжнарод-

ного конкурсу хорового мистецтва в місті Пезас (Португалія), приз Співки музичних діячів Болгарії, перші премії конкурсів українського хорового мистецтва імені М. Леонтовича, багатьох інших відзнак. Княгиня така своєрідна за творчою манерою й майстерністю, що про неї можна говорити, наприклад багато то з факівців, які про українське мистецтво в історії українського хорового музичного мистецтва. І хоча останніми роками в деяких областях центрах спробували створити спеціальні «поля хорового співу», саме Миколаїв, завдяки «Хору Фоміних», можна назвати одним з найкращих і найреальніших центрів хорового мистецтва, привабливим — за підписи Удирини. Бо ж, окрім колективу, про який мова, є в Миколаєві, у райцентрах регіону ще чимало талановитих хорівих колективів, які дарують людям пісню радості, і часто-густо співають у них, керують ними виконавці Світлани Фоміних. Ті, хто пізнав чарівність хорового співу, розуміють, з чим уже не можуть.

Георгій ВОРОТНИК, власний кореспондент «Голосу України».

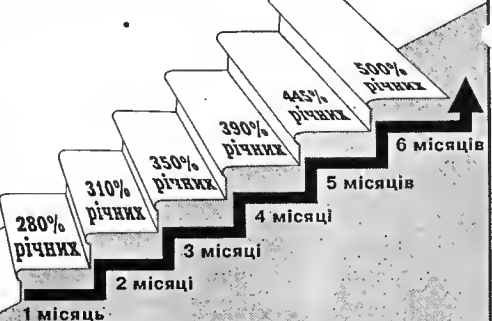
Реклама

по СХОДАХ ПРОЦЕНТИВ — УГОРУ

ГРАДОБАНК

ДЕПОЗИТНІ ВНЕСКИ
ЮРИДИЧНИХ ОСІБ
(Від 50 млн. крб.)

АКБ «ГРАДОБАНК»

Тел. (044) 227-55-10, 261-91-16

ГРОС України
ЗАСНОВНИК —
ВЕРХОВА РАДА
УКРАЇНИ

Газета виходить
з 1 січня 1991 року

Перший заступник головного редактора А. ГОРЛОВ.
Редактори: С. ПРАВДЕНКО (головний редактор), О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в.о. заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДІМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНЯНСЬКИЙ, В. СУДЦЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції:
252047, Київ-47,
вул. Нестерова, 4.

• ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23;
телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
• Рубрики не повертаємо.
• Поставляти з читачами — тільки на сторінках газети.

За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодатель.

• Редакція не завандає поділки позички авторів публікацій.
• За точність викладення фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить з радів на поштові марки невідні і поштові марки українською і російською мовами.
Відбито: 68935.
Загальний тираж 800,040.

Комп'ютер друкує відбитковий «Преса України».
252047, Київ-47.
пресменеджер: 50.
1 2 3 4 5 6 7 8 9
10
2511146.

1, 4, 5, 6 та 8 — сторінки надрібно і звертано в комп'ютерному центрі «Ілусу України».